

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

www.narodnopoziroiste.rs

ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

**СОЛИДАРНОСТ
ЗА УДРУЖЕЊЕ
ДРАМСКИХ
УМЕТНИКА**

**СОЛИДАРНОСТ
ЗА КОЛЕГЕ
УМЕТНИКЕ
КОЈИ НИСУ
ЧЛАНОВИ
УДРУЖЕЊА**

**СОЛИДАРНОСТ
ЗА УДРУЖЕЊЕ
МУЗИЧКИХ
УМЕТНИКА**

**СОЛИДАРНОСТ
ЗА УДРУЖЕЊЕ
БАЛЕТСКИХ
УМЕТНИКА**

**У ОКВИРУ ХУМАНИТАРНЕ ПОДРШКЕ „СОЛИДАРНОСТ“, ПОКРЕНУТЕ НА ИДЕЈУ
УПРАВНИЦЕ ИВАНЕ ВУЈИЋ, НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЈЕДИНИ ТЕАТАР У БЕОГРАДУ
КОЈИ ОРГАНИЗУЈЕ ПОМОЋ ЗА САМОСТАЛНЕ УМЕТНИКЕ**

Колегијалност и поштовање за достојанствену одбрану професије

Пре неколико недеља, Народно позориште у Београду, послало је саопштење медијима у којем је истакнуто да наша Кућа, након што је у земљи, средином марта, уведено ванредно стање због епидемије вируса корона, није раскинуло уговор ни са једним хонорарним сарадником.

„Народно позориште у Београду бескрајно поштује рад и стваралаштво самосталних уметника који су наши чести сарадници и који доносе посебну енергију. Управница Ивана Вујић у разговору са председником Удружења драмских уметника Србије, Војиславом Брајовићем, договорили су да Народно позориште подржи њихов Фонд солидарности тако што ће оформити хуманитарну подршку „Солидарност“ за помоћ самосталним уметницима Удру-

жења драмских уметника Србије, Удружења музичких уметника Србије и Удружења балетских уметника Србије. Нарочито ће се посветити пажња колегама уметницима који нису чланови Удружења или, пак, немају статус самосталних уметника, а раде у драмским, оперским и балетским представама Народног позоришта. Сва прикупљена средства, Народно позориште ће предати удружењима“, наведено је у саопштењу и наглашено да национални театар „препознаје и поштује значај и стваралаштво самосталних уметника и сматра да у овом тренутку морамо помоћи и морамо сви остати заједно“.

Веома брзо, након тога, у све три дирекције Народног позоришта, постављене су по две кутије за прикупљање средстава; у дирекцији Дrame, акција „Солидарност“ намењена је за Удружење драмских уметника и колеге

уметнике који нису чланови тог удружења, у дирекцији Оперe, за Удружење музичких уметника и колеге уметнике који нису чланови тог удружења, те дирекцији Балета - за Удружење балетских уметника и колеге уметнике који нису чланови тог удружења.

С тим у вези, ових дана разговарали смо са појединим уметницима из Народног позоришта у Београду. Сви наши саговорници, са одушевљењем су подржали ту племениту акцију истичући да је поред финансијске помоћи, свакако значајна и порука подршке која се шаље овим гестом.

„У двадесетак оперских наслова у којима учествујем у последњих неколико година, није било ниједног наступа у коме нисам сарађивао са колегама хонорарним сарадницима, како међу солистима, тако и онима у Хору и Оркестру. Народно позориште је јединствено у Србији

по томе што се близу три стотине дана у години, свакодневно у континуитету, без дана паузе, на обе њене сцене и бројним гостовањима у земљи и иностранству, пред препуним гледалиштима, одвијају представе оперског, балетског и драмског репертоара. Тај задатак и такав обим посла, као и захтеви наше цењене публике, немогуће је обавити без хонорарних сарадника који су постали саставни део нашег ансамбла и наше драге колеге. Са радошћу сам узео учешће у овој акцији схватајући је не само као конкретну помоћ, већ пре свега као својеврстан апел надлежнима и скретање пажње шире јавности на неопходност изналажења трајнијег решења за ове, махом младе људе, од којих директно зависи будућност наших сценских уметности“, сматра првак Оперe Јанко Синадиновић.

(наставак на стр. 2)

YUGOROSGAZ

NISSAN
LF Auto Centar
www.nissan-lf.rs

**Будимо одговорни.
Заштитимо себе и друге!**

#DigitalnaSolidarnost
#BudiOdgovoran

КОРОНА
ВИРУС
COVID-19

НАСТАВАК СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

Глуцац Павле Јеринић је прво цитирао значење именице солидарност („јединство, или споразум о осећању или деловању, посебно међу појединцима који имају заједнички интерес; узајамна подршка у групи“), а потом, анализирајући поменути појам, истакао да испрва сагледано, због дугогодишњег лошег практиковања термина *интерес*, као и *узајамне њодришке у групи*, дефиниција термина *солидарности* може крајње негативно да се схвати.

Живимо у временима великих искушења, страдања... Сваки човек је вредан пажње, ма чиме се бавио. Овој акцији сам се са великом радошћу одавала, али такође сметрам да *ишћо да десна рука, не тиреба да зна лева*. Поруча коју желим да пошаљем свим својим колегама је да никада не смемо да заборавимо другог човека, колегу, пријатеља, комшију... У времену Короне ипак смо сви страдали подједнако, а сада је прилика да се и подједнако боримо за своју струку и да сачува-

мишљењу, да покрију сви запослени, као и они који нешто и негде раде, или су до скоро радили“, недвосмислена је Нада Шаргин.

„Потреба сваког уметника је да његово стваралаштво буде виђено и признато. У овој тешкој ситуацији, када смо затворени у својим домовима, та истинска потреба уметника остаје без свог испуњења. Ми, уметници, остварујемо своју егзистенцију радећи оно што јесмо - уметници - стварамо лепоту. Наше колеге, слободни умет-

Говорећи за „Позоришне новине“ о томе колико је важно да се уметници Народног позоришта уједине и на овај начин покушају да помогну својим хонорарно ангажованим колегама који су, услед ситуације изазване пандемијом корона вируса, остали без икаквих прихода, каже: „Уметници у Народног позоришту, по мом мишљењу, могу да се уједине само око једног јединог питања, а то је око разумевања живота уметника, од када је света и века и то на свим

језиком, и самим тиме усмерена на конкретно говорно подручје, те је пракса показала да се код нас лакше и чешће удружују глумци. Када су у питању оперски и балетски уметници, чији је језик изражавања међународни, императив удруживања код њих није примаран“, тврди Јадранка Јовановић.

Глуцац Лепомир Ивковић каже да се са великом бригом за своје колеге, самосталне уметнике, одазвао позиву управе Народног позоришта и еснафског удружења

Јанко Синадиновић

Тамара Никезић

Павле Јеринић

Нада Шаргин

Далија Иманић

Јадранка Јовановић

Милица Безмаревећ

Лепомир Ивковић

Маја Варићак Антић

„Међутим, ми као еснаф, у овим тешким временима имамо заједнички интерес да, помажући једни другима, тј. узајамном подршком у групи, заједно испливамо из каљуге у којој се налазимо, у коју неретко вучемо једни друге, да испливамо из те малограђанске, апатичне жабокречине и да схватимо, да ако не бринемо једни о другима, нико то неће радити уместо нас. Улагање у наше стваралаштво, или боље речено, његово одсуство, не даје нама за право да одустанемо сами од себе. Колико год да нас је много уметника и радника у култури – мало нас је. Ово је питање које превазилази Народно позориште. Ово је питање опстанка наше културе у будућности. Срео сам много колега музичара, ликовњака, драматурга, које је затекло ово стање. И нико не зна појединачно шта да ради. Удружите се. Тражите оно што је ваше“, апелује Јеринић и поручује: „Не дајте да вас додатно маргинализују и забораве. Јер, докле год нас има, значи да нисмо изгубили. Значи да можемо својим примером да охрабriamo друге људе, да раде што и ми. Да се солидаришу једни са другима. Будимо људи, иако смо уметници (радници у култури)“.

Јеринићев став, свакако, подржава и солисткиња Балета Милица Безмаревећ која је указала да су хонорарни уметници Народног позоришта, посебно они који су ангажовани у сектору Балета, најжалост, одувек били у веома неповољној ситуацији.

„Апсолутно се слажем да им морамо пружити помоћ, како свако од нас појединачно, тако и Кућа у којој раде дуги низ година“, сматра наша саговорница.

Солисткиња Опере, Тамара Никезић, указала је да би солидарност требало да буде део свакодневнице, а не само у ванредним околностима у којима се цео свет нашао.

мо или пробудимо човека у себи, као и да достојанствено бранимо професију и не подлегнемо искушењима свих оних који користе разне механизме да би задовољили сопствене потребе. Будимо људи“, поручила је Тамара Никезић.

Првакиња Дrame, Нада Шар-

ници, остали су и без могућности да њихово дело буде виђено, а и без средстава за живот“, подсећа првакиња Балета Далија Иманић и додаје: „Подршка уметника уметнику, показује да нису сами, да су виђени и признати. А уједињени, можда постанемо глас који

меридијанима. Онај ко је прешао један позамашни део уметничког живота исконски зна да се до сваке награде у уметности, па и материјалне, долази сурово крунећи сопствени живот и здравље. Као и рудар, као и врхунски спортиста и многи други... то је једноставно уписано у уметнички ДНК. Ма, колико уметник зарадио новца, то никад не може да се пореди са бизнисом, а да не говоримо о томе да су уметници на својим почецима, као и када престану да буду активни, неретко на рубу егзистенције. У најбољем случају живе врло промишљено и опрезно. Зато сам сигурна да ће сваки уметник који је ово спознао кроз своје трајање, па чак и без наговарања или спровођења акција, реаговати као да се ради о њему самом. А и ради се о њему самом – прафигури свих уметника. Увек се понавља исто“, упозорава госпођа Јовановић и као пример наводи да је *судбине уметника* био свестан и један Ђузепе Верди који је 1899. године у Милану, основао Дом за изузетне музичаре и певаче који су навршили 65 година, у свету познату *Casa Verdi*.

„Ова јединствена установа и данас је кров над главом, а рекла бих и над уметничком душом, многобројним значајним музичарима, који су на тај начин избегли усамљеност и немаштину. Дакле, да закључим, никакву сумњу немам када је у питању овај повод повезивања уметника у нашем националном театру. Али не верујем у било која друга уједињења запослених у Народног позоришту. Нарочито се то односи на Балет и Оперу, који због специфичности професије, мукотрпног свакодневног вежбања максимално морају бити окренути сами себи. Са друге стране, нераздвојиви део уметничког успеха је изразита индивидуалност. Када је глума у питању омеђена је

(УДУС) да им се пружи помоћ.

„Ми, који имамо редовна примања, морамо помоћи колегама који их немају, јер сви смо ми род. Не смемо заборавити да је у животу највећа разлика имати и немати. Имам апсолутно поверење у колеге који воде наше удружење, да ће знати и умети да расподеле средства свима онима којима су она неопходна. Верујем да ће овај белај ускоро проћи и да ћемо наставити са радом“, оптимистичан је Ивковић.

„Дешавања која утичу на све појединце друштвене заједнице, посебно треба да буду подстицај да пружимо помоћ најугроженијима, јер солидарност је блиска људском бићу“, оцењује солисткиња Балета Маја Варићак Антић уз подсећање да, поред немогућности уметничког израза, у овим за све нас тешким околностима, наше колеге самостални уметници проживљавају и егзистенцијалну кризу.

„Природна потреба уметника је да своје мисли и емоције, уобличене, изражава кроз своју професију, па су наше колеге двоструко погођене: немогућношћу пуног уметничког израза, што чини стваралачку и емотивну кризу сваког уметника и наравно, угроженом егзистенцијом јер су остали без прихода. Уметници Народног позоришта, уједињени у акцији прикупљања хуманитарне финансијске помоћи, треба да покушају да помогну, са разумевањем да поред заједничког проблема у ком смо спутани у уметничком исказивању, колегама треба помоћи у оном сегменту у ком смо ми, као стално запослени чланови, у овој новонасталој ситуацији, заштићени. Поред финансијске помоћи, свакако је значајна и порука подршке која се шаље овим гестом“, закључује Маја Варићак Антић.

■ Микојан Безбрадица ■

„Значај независне сцене, коју чине самостални уметници, за институције културе и културу у Србији уопште - велики је, због тога је Народно позориште у Београду покренуло акцију помоћи за самосталне уметнике, посебно погођене кризом изазваном корона вирусом“, каже управница Ивана Вујић и подсећа да, с обзиром на то да од почетка пандемије ниједно позориште у земљи није имало представе за публику, само онлајн, многи глумци, који су самостални уметници, нашли су се у проблему јер немају приходе. „Независна сцена и самостални уметници увек доносе посебну енергију, и имати слободног уметника као партнера који сарађује са вама у једној институцији, велика је привилегија. Велики је и квалитет да се помешају различите енергије, различита искуства... Имам бескрајно поштовање према независној сцени и колегама који су самостални драмски, музички и балетски уметници. Народно позориште током кризе није раскнело ниједан уговор са хонорарним сарадницима, нити пензионерима. Сматрали смо да то није добра порука и за сада смо у контакту, уплатили смо им једну суму и сваког месеца ће се то наставити... Нема опстанка уметности, ако нема љубави. Јако је важно сада показати солидарност, љубав и поштовање“, поручује управница Народног позоришта у Београду Ивана Вујић.

гин, такође сматра да је веома значајно да се сви уметници сада уједине и помогну у оквиру својих могућности, без обзира на то да ли су или нису у сталном радом односу.

„Треба помоћи, наравно, и то не само хонорарним сарадницима Куће у којој сте запослени, него и онима којима су буквално јуче скинуте представе са репертоара неких од позоришта, а они су најугроженији. Сматрам да је права солидарност она где ће таквим људима да помогну сви, из свих Кућа, али и они који снимају или су снимали до скоро. Колико времена је таква солидарност могућа, не знам, али овај неизвесни период до септембра, октобра треба, по мом

ће даље, моћније одјекнути. Мада, колегијалност не треба да буде особина уметника само када је тешко, она би требало да буде свеприсутна“.

Примадона Јадранка Јовановић, након чијег је надахнутог говора, недавно за скупштинском говорницом, премијерка Ана Брнабић најавила помоћ за самосталне уметнике, рекла је том приликом да би се за помоћ њима заузела и да није посланик, јер би се осећала прозвано.

Према њеним речима, од првог тренутка је предузимала све што је у њеној моћи поводом тог проблема, а премијерки је у том контексту „бескрајно захвалила“ због тога што је показала разумевање.

НАСТАВЉЕНЕ ПРОБЕ ДРАМЕ
„ВАСА ЖЕЛЕЗНОВА МАКСИМА ГОРКОГ И ДРУГИ“

После двомесечног прекида рада изазваног пандемијом вируса корона, екипа представе „Васа Железнава Максима Горког и други“, у постави једног од најзначајнијих хрватских позоришних редитеља у последњих неколико деценија Златка Свибена, ових дана наставила је са пробама тог комада.

У ансамблу су Љиљана Благојевић, Петар Божовић, Небојша Кундачина, Гојко Балетић, Радован Миљанић, Рада Ђурићин, Бојана Стефановић, Бранислав Томашевић, Зорана Бећић, Бојана Бамбић, Сузана Лукић, Иван Ђорђевић, Вања Милачић, Немања Стаматовић, Богдан Богдановић...

У ауторској екипи представе налазе се и Славенка Миловановић (драматуршкиња), Миодраг Табачки (сценограф), Ирена Драговић и Ана Крстајић (композиторке), Катарина Грчић (костимографкиња), Љиљана Мркић Поповић (сценски

Борба за предузеће и профит по цену породице

Редитељ Златко Свибен са делом екипе представе „Васа Железнава Максима Горког и други“, на једној од читањих проба

говор), Соња Вукићевић (сценски покрет) и Светлана Волиц (видео пројекције).

Основу комада чини друга верзија „Васе Железнове“ Максима Горког из 1935. године, а адаптација садржи и драматизоване делове из његовог романа „Дело Артамонових“, призоре и нека лица из прве верзије „Васе Железнове“ (Мати), међуигру и лица из „Песме о Соколу“ и епигор, такође, према роману Горког - „Фома Гордејев“.

На питање зашто је данас, после толико деценија откад је написана, важно на сцену поставити драму „Васа Железнава“, господин Свибен је пре неколико месеци, у интервјуу за „Позоришне новине“, између осталог, рекао: „Осим тога што је репертоарски занимљива, она садржи и нешто што надилежи оне прво написане, а и најчешће игране комаде Горког, а реч је о Малограђанима и На дну. То надилежи врло се узима уз чврсту намеру спасавања породице. Покушавајући да спасе грађанску част породице, Васа креће у тровање свог супруга због његове умешаности у завођење малолетне девојке. На тај начин, започиње и трагедија распада породице. У том смислу, свакако нам није згора да верујемо како је сваку могућу трагедију важно на сцену поставити“.

Насловну јунакињу тумачиће првакиња Државе Љиљана Благојевић која каже да се „ретко добија тако комплексна улога у

којој се затвара елипса од жртве до целата, па поново ка жртви“.

„Човек снује, а Бог одлучује или што би рекли Јевреји: Сваки пут кад хоћеш да насмејеш Бога, ти реци да имаш планове. Тако ће и сва Васина доброчинства и непочинства, потреба да се по сваку цену спасе капитал бити обесмишљена чињеницом да се иза њеног

ном театру одржана је давног 22. јануара 1938. године.

Ова позната драма Горког, зачетника социјалистичког реализма у совјетској књижевности, оригинално је објављена 1910. године. Главна јунакиња је богата власница бродарског предузећа која покушава да сачува углед породице, огрезле у пороцима, алкохолу и разврату. Занимљиво је да је Горки 1935. прерадио прву верзију у складу са тадашњим временом и унео у њу мотив класне борбе.

Та верзија касније је често извођена у совјетском позоришту, али је постала популарна и изван граница земље. Представу у Народном позоришту, у преводу Кирила Тарановског, режирао је признати руски уметнички пар Вера Греч и Поликарп Павлов који су насловну улогу поверили Злати Марковац. Ова уметница, рођена у Винковцима, постала је стална чланица Народного позоришта у Београду 1923. године, а уметничку афирмацију стекла је у драмским и трагичним ролама упечатљивог израза, коју је критика уврстила у високе уметничке домете београдске сцене.

У сценографији Миодрага Денића (костимограф није наведен, оп.а) улоге су остварили и Миливоје Живановић (Сергеј Петровић Железнов), Душан Раденковић (Прохор Борисович Храпов), Невенка Урбанова (Наталија), Ружа Текић (Људмила), Блаженка Каталинић (Рашел), Анка Врбанић (Ана Оношенкова), Јован Николић (Мелников), Јунуз Међедовић (Јевгеније), Милорад Величковић (Ѓурије Кроткин), Лола Хас (Лиза),

Невенка Микилић (Поља) и Милорад Душановић (Пјатјоркин). Представа се није дуго задржала на репертоару, чак ни до краја сезоне. Имала је само седам извођења, а последње је било 9. марта 1938. године

■ Микојан Безбратица ■

У ПРИПРЕМИ ЈОШ ДВЕ ПРЕМИЈЕРЕ

Публично, до престанка мера које услед вируса Ковид-19 регулишу број и близину окупљених, представе Народного позоришта – архивске као и са редовног репертоара, можете пратити сваког дана од 21 час на нашем

YouTube каналу, а недељом и у матине термину од 12 часова. Сигурни у скоро сусретање са вама, уметници Народного позоришта вредно се припремају радећи на новим представама. Балет спрема „Микеланђела“, у кореографији признатог балетског уметника Марија Радачовског, који се последњих неколико година налази на позицији уметничког директора Балета Народного позоришта у Брну. У његовој богатој уметничкој биографији, посебно се издваја ангажман у чувеној плесној компанији NDT (Netherlands Dance Theater) у Хагу где је имао прилику да сарађује са чувеним кореографима попут Килијана, Ека, Дуата, Форсајта и других. Необичан Микеланђелов животни пут, невероватна уметничка достигнућа и потпуно необјашњив дар, инспирисали су овог кореографа да поред историјских чињеница, података из литературе, користи и своју имагинацију, да замисли и језиком игре дочара лик универзалног ствараоца којег славимо и данас. Опера припрема премијерну обнову Пучинијевог комичне једночинке „Ђани Скики“, у режији Ане Григоровић. Либрето за ово дело, праизведено у Њујорку, 14. децембра 1918. године, написао је Ђовакино Форцано, инспирисан Дантеовом „Божанственом комедијом“.

Р.П.Н.

МУЗИЧКО СЦЕНСКО ДЕЛО
"СВЕТЛОСТ" И ДРАМА "БЕЛАКАФА"
9. И 10. ЈУЛА НА СТАДИОНУ ТАШМАЈДАН

Током јуна и јула на стадиону „Ташмајдан“, у оквиру одржавања представе на отвореном, иницираних недавним договором управника свих београдских театара, (уз поштовање свих препорука око заштите од пандемије корона вируса) Народное позориште представитиће се драмом Александра Поповића „Бела кафа“, у режији Милана Нешковића и музичко сценским делом „Светлост“. Поповићев комад, у којем играју Бранко Видаковић, Олга Одановић, Павле Јеринић, Вања Ејдус, Ненад Стојменовић и Нада Шаргин биће одигран 10. јула, док ће „Светлост“ бити одржана дан раније. Р.П.Н.

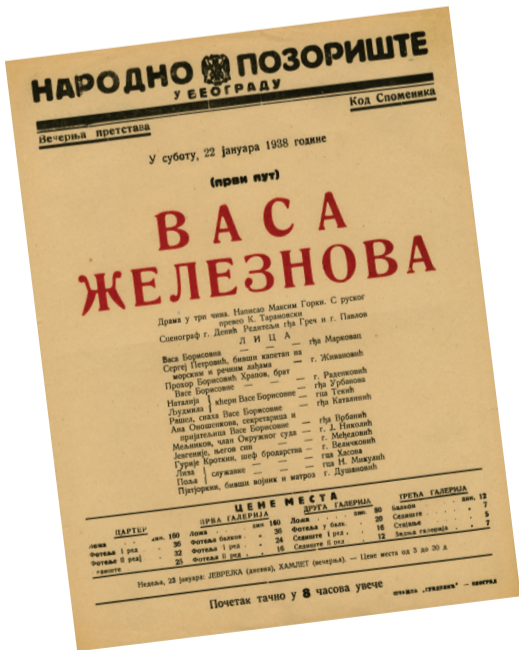
ОБНОВЉЕНА ПРОБНА САЛА НА ПЕТОМ СПРАТУ

Већ извесно време, мање групе техничког особља Народного позоришта, у складу с безбедносним мерама, обављају поправке у кући. Један од приоритета, свакако је било и сређивање велике пробне сале на петом спрату. У том сценском простору, који је годинама био несређен, у међувремену су завршени радови попут хобловања и фарбања, а комплетна просторија је окречена и потпуно испражњена од разних остатака декора и непотребне реквизите. У међувремену, завршена је и три-

јажа женских костима из фонда (са нивоа „минус два“), а сређена је и окречена просторија у којој су смештени. Ових дана изводе се и радови на учвршћивању редова расклиматаних столица, на трећој галерији.

Р.П.Н.

У ПРЕТХОДНА ДВА И ПО МЕСЕЦА, НАША МНОГООБРОЈНА ПУБЛИКА У ЗЕМЉИ И ШИРОМ СВЕТА, ГЛЕДАЛА ПУТ

Незаборавне представе и антологијске сцене Народног позоришта у Београду

„Пигмалион“

„Укроћена горопад“

тврди Савин који је улоге поверио и: Бранку Видаковићу, Предрагу Ејдусу, Павлу Минчићу, Радовану Миљанићу, Бранку Јеринићу, Гојку Балетићу, Зинаиду Мемешевићу, Добрили Стојнић, Милки Лукић, Дарку Томовићу...

Међу незаборавним насловима, емитованим

се десило са њом. Вида је одлучила да је врати на сцену у тренутку кад Ричард наручује нова убиства. Тражили смо решење како да завршимо ту сцену кад остане сама; Леди Ана једним покретом главе о зид прекрати себи живот. Сва трагика тог лика стала је у тај покрет. Волела сам то решење. Иначе, монолог у четвртој чини, био је мој аудицијски монолог кад

„Ана Болер“

Протеклих дана и недеља, прецизније речено од 18. марта, након што је у Србији уведено ванредно стање због епидемије вируса корона, а самим тим и до даљег отказано извођење свих позоришних представа, многобројна публика не само у нашој земљи, већ и широм света могла је путем *сирминиа*, на YouTube каналу Народног позоришта у Београду, да погледа неке од култних драмских, оперских и балетских наслова који су годинама били део редовног репертоара и који су, сваки на свој начин, обележили историју националног театра.

Комедија „Мадам Сан Жен“, по тексту Викторијена Сардуа, у режији Љубомира Муција Драшкића, премијерно изведена 22. новембра 1985. године, свакако је једна од оних представа коју многи љубитељи позоришта и данас памте.

Катарину Ишер или мадам Сан Жен (у преводу госпођа без длаке на језику), тумачила је Светлана Цеца Бојковић, а за ту ролу, којом је освојила једнаку наклоност и публике и критике, добила је и *Годишњу награду* Народног позоришта. И данас, после толико времена, госпођа Бојковић са великом радошћу присећа се тог периода:

„То је била моја прва улога у Народном позоришту. Дивна, велика ансамбл представа, одлично изрежирана. Била је на репертоару осам година... Игали смо је више од сто пута, у изврском декору Петра Пашића, сјајним костимима Божане Јовановић и уз одличну музику Вокија Костића. Имала сам двојицу предивних партнера – Перу Краља и Пецу Ејдуса. Улога Катарине је веома значајна у мојој каријери. Она је, заправо, била прави показатељ да нисам нимало погрешила што сам променила позориште и отишла из ЈДП-а“, сматра, у изјави за „Позоришне новине“, наша глумачка дива са којом су на сцени били и Марко Николић, Предраг Тасовац, Тихомир Арсић/Андреја Маричић, Лепомир Ивковић, Бранко Јеринић,

Владан Гајовић, Предраг Милегић, Лидија Плетгл, Соња Кнежевић...

Госпођа Бојковић била је и у подели Молијерових „Учених жена“, премијерно изведених 25. фебруара 1990. године, у режији Јагоша Марковића који јој је поверио улогу Белизе. За ту ролу, добила је *Октобарску награду* града Београда, као и *Златној ђурану* у Светозареву (Јагодина) на „Данима комедије“. У овој представи, емитованој пре

Подсећимо, збој кризе изазване ширењем корона вируса и забране кретања, многа позоришта и друге установе културе у нашој земљи, на иницијативу ресорног министарства, понудила су јавности бесплатно своје садржаје онлајн, а прва иницијатива која је то урадила било је Народно позориште у Београду. Наша Кућа, под слоганом *Останимо заједно - Stay together, одлучила се на овај иницијативу желећи да свим љубитељима позоришта, не само у Србији, него и широм света, понуди могућност да у позоришним представима уживају и на овај начин. Од 18. марта, до закључења овој броја „Позоришних новина“ (28. мај) на YouTube каналу Народног позоришта емитовано је укупно 77 представа, архивских и са актуелног репертоара, (неке и репризице на захтев јавности) које је видело око 300.000 гледалаца.*

неколико дана, игали су и Оливера Марковић, Олга Одановић, Соња Кнежевић, Бранко Видаковић, Предраг Тасовац, Миленко Павлов...

Наша верна публика, путем стриминга могла је да погледа и драму „Настасја Филиповна“, за коју је по роману Фјодора Михаи-

ловича Достојевског „Идиот“, текст написао славни пољски филмски редитељ и сценариста Анджеј Вајда, а режирала Мира Ерцег. Овај камерни комад са три лица премијерно је изведен 10. маја 1986. године, а у подели су били балерина Јелена Шантић, у насловној улози, и драмски уметници Предраг Ејдус (Кнез Мишкин) и Данило Лазовић (Рогожин).

Кореографију је урадио Владимир Логунов који нам је рекао да се и данас веома добро и, са великом радошћу, сећа свега у вези са том представом.

„Јелена, као визија Настасје, требало је све да каже кроз покрет. Биле су то дуге и тешке пробе јер нисмо увек имали исто размисљање како би нешто требало да изгледа. Било је бурно и занимљиво. Ипак, све се добро завршило“.

Почетак последње деценије 20. века, без сумње, обележио је и Ростанов „Сирано де Бержерак“ у режији Егона Савина, са Предрагом Микијем Манојловићем у насловној улози и Иваном Михаић као Роксаном (ту ролу у претходној продукцији из 1968. године тумачила је њена мајка Вера Чукић, а Сирано је био Мија Алексић). Премијера је одржана 22. марта 1991. године.

„Сирано је једна од најзначајнијих представа у мојој каријери“, открива нам Савин и додаје: „Реч је о једном од најлепших комада у историји драмске књижевности и најбољем преводу на српски језик, уопште. Био је то дуг, детаљан и темељит рад са најбољим сарадницима и одличном поделом. Маријана Чутурило је урадила монументал декор, Ксенија Зечевић очаравајућу музику, Божана Јовановић величанствен костим... Не сећам се да сам икада после радио драмски комад са толиким бројем лица... у неким сценама било је по тридесет извођача на сцени. Био је мукотрпан процес све то саставити. Мислим да се ипак исплатило, мада не бих никад више“,

„Мадам Сан Жен“

у претходна два и по месеца, нашао се и Шекспиров „Ричард Трећи“, премијерно изведен 15. априла 1992. године у режији Виде Огњеновић. Насловног јунака и у овој представи тумачио је Мики Манојловић, а у подели су били и: Бранко Видаковић, Михајло Плескоњић, Љубивоје Тадић, Марко Николић, Стела Ђетковић, Ксенија Јовановић, Вука Дунђеровић...

Драгана Варагић, којој је то била последња премијера у матичном позоришту пре одласка у Канаду, где је живела две деценије, тумачила је улогу Леди Ане.

„У та сећања стану, не само успомене на рад на тој представи, већ много више од тога. Играла сам после на разним сценама и у Канади и поново у Београду од кад сам се вратила, али Велика сцена Народног позоришта је изузетак. Има нешто у том односу сцене и гледалишта што је тачно и то глумач осети чим стане на ту сцену. Ричард - Леди Ана је једна од најкомпликованијих сцена у Шекспиру. Задавала ми је доста муке, стално сам имала осећај да треба још нешто да *откључам*, сећам се разговора са Видом и Микијем око те сцене... Изненадила сам се кад сам сад гледала снимак представе да је сцена много флуиднија него што сам запамтила, и то ме је обрадовало“, искрена је наша саговорница која се осврнула и на интересантно редитељско решење у вези са њеним ликом:

„По Шекспиру, Леди Ана се после крунисања не појављује више на сцени и немамо информацију шта

сам отишла у Канаду и донео ми је прве три улоге у првој години. Леди Ана из Народног позоришта је мој верни сапутник првим корацима по канадској сцени и одскочна даска за све што сам после урадила тамо. А настала је ту, на Великој сцени Народног позоришта. И данас, за мене, сцени која има магију у себи“.

Најпознатије дело Бернарда Шоа „Пигмалион“, у којем славни ирски писац метафорички тематизује причу из грчке митологије о вајару Пигмалиону који се заљубио у скулптуру жене коју је сам створио, годинама је одушевљавало публику Народног позоришта, а недавно, средином маја, и бројне поклонике који су је погледали *на нећу*. У тој љубавној комедији о професору Хенрију Хигинсу и девојци Елизи Дулитл, продавачици цвећа, премијерно изведеној 7. марта 1994. године у режији Јовице Павића, главне улоге тумачили су Петар Банићевић и Ивана Жигон.

У „Пигмалиону“, одиграном 79 пута, учествовали су и Предраг Тасовац, Ксенија Јовановић, Бранислав Цица Јеринић, Љиљана Контић, Олга Спиридоновић/ Станислава Пешић, Соња Кнежевић, Борис Пинговић...

Ивана Жигон сматра да је овај текст, написан 1912. године, „и даље савремен и да није ништа изгубио на својој актуелности“.

ТЕМ СТРИМИНГА И АРХИВСКЕ СНИМКЕ НЕКИХ ОД ЧУВЕНИХ ДРАМСКИХ, ОПЕРСКИХ И БАЛЕТСКИХ НАСЛОВА

Делене које су обележиле један део историје

Београду

„Хамлет“

живи, баш онолико колико су себе дали својим ликовима и гледаоцима. Обојавала сам ту представу. Нисам се плашила да пливам међу тим глумачким ајкулама, напротив. Било је то као кад те најiskusнији планинари воде на највиши врх. Осећала сам се у сигурним рукама“.

Још једна од комедија из тог периода која се играла „на карту више“, свакако је и Шекспирова „Укроћена горопад“, у режији професора др Владимира Јевтовића. Бројни љубитељи театра, између осталог, памте ову представу, премијерно изведену 14. децембра 1993. године, и по томе што су са њом на Велику сцену први пут крочиле данашње звезде Народног позоришта у Београду - Нела Михаиловић, Наташа Нинковић, Борис Пинговић и Небојша Дугалић, као и Сергеј Трифуновић и Војин Ђетковић, њихове колеге из класе професора Јевтовића са Факултета драмских уметности у Београду.

У том комаду, написаном

„Ромео и Јулија“

између 1590. и 1594. године, а који се бави односима између полова, љубави, брака и интереса, играли су и глумци Народног позоришта Марко Николић, Драган Г. Николић, Предраг Милетић, Растко Тадић...

„Када гледам своје позоришне ране радове, неопозиво ми се мешају два осећања - туга због многих драгих људи који су били део тога, а више нису са нама, и радост сећања на та, за мене дивна сведочанства, тако жива, јединствена и непоновљива, снажна до те мере да су ми блиски чак и мириси, а камоли поступци, мизансцени и све друго што би чинило глумачки доживљај сценског чина. Колико год да се театар опире тој и таквој врсти записа који га, истина, ускраћују за оно што му је суштастено, а то је присутност живе интеракције глумца са публиком, толико је важно имати архивираних те драгоцене снимке, који остају за незаборав“, сматра Борис Пинговић.

Те године, само месец и по дана раније, 1. новембра, премијерно је изведена и „Маска“ Милоша Црњанског, која је Никити Миливојевићу донела Стеријину награду за режију. У тој драми која се експлицитно бави декадентском друштвених елита, представљајући њихове незадрживе страсти путем којих оне настоје да негирају монотонију и пролазност живљења, играли су: Вера Чукић, Небојша Дугалић, Весна Станојевић, Дарко Томовић, Душан Јакшић, Андреја Маричић, Борис Комненић, Владан Гајовић, Предраг Тасовац, Добрила Стојнић...

„Маска је моја прва представа у Народног позоришту, а прве љубави су увек нешто што се памти са посебним емоцијама... мада је снег, који је падао у представи, покрио, у међувремену, романтично и те године, а речи мог главног јунака живи се не мења, он пролази... добиле су нешто другачије значење. Ипак, имам утисак да је то време за мене вероватно и најлепше које памтим у Народног позоришту. Мислим да ми је Маска отворила врата и многих других позоришта касније, тако да је и то разлог да у мом сећању

Примадона Јадранка Јовановић каже да је Росинијева „Пейелуја“ у Народног позоришта била њена прва премијера ове опере, након веома успешних наслова које је, иакође у насловној улози, имала у Шпанији у Театру „Сервантес“ у Малаги и у Оперу „Палм Бич“ на Флориди. „У пренујку када се Пейелуја дешавала у Београду, нисам била свесна њене тежине и значаја. Када сам је први пут гледала није било Јулије, имала сам само Росинијеве ноше, Феретијев либрејо, свој дар, машину и ајсолујну окренутиост ка сојузничкој индустријацији коју сам иницијавала, милиметар по милиметар, реч по реч, дах по дах из најскривенијих делова моје креативности, а морам рећи и огромних љубавних могућности. Тек сад видим колико сам била иновативна, колико ме је редитељ Јајош Марковић надахнуо... Нисам могла да будем Пейелуја без личности и карактера, дала сам јој велики део себе. Та Пейелуја дојала се публици, јер је била аутентична“. У подели су били и Дејан Максимовић, Владимир Андрић, Миодраг Д. Јовановић, Сања Керкес, Најнаша Јовић и Ненад Јаковљевић. Сценографију је урадио Миодраг Табачки, сценски покрет осмислио је Владимир Лојнов, док је пламурске костиме дизајнирао чувени италијански креативор и једно од највећих имена из првих генерација модних џуруа Ренајо Балестра.

има посебно место“, каже редитељ Миливојевић.

Публика је веома радо гледала и Шекспировог „Хамлета“, у режији Иване Вујић, са Слободаном Бештићем у насловној улози. Представа је премијерно изведена 17. октобра 2002. године на Сцени „Пети спрат“

и једина је поставка тог најпознатијег Шекспировог дела у националном театру која је имала троцифрен број извођења. Била је то осма и за сада, уједно, и последња верзија те чувене трагедије у Народног позоришту у Београду, а осим на матичној сцени, веома успешно је играна на бројним гостовањима у земљи, као и гостовању у Турској.

„Хамлет је велики изазов за сваког глумца. Тешка је структура улоге, а у тексту има много драматуршких недоумица, глумачких препрека. То све треба решити и за столом, али и пред публиком. Представу ћу памтити по седмогодишњој борби за свако извођење. Веома сам поносан на сто одиграних представа, иако сам свестан да се током седам година моја енергија мењала и утицала на доживљај представе. Очигледно се мењала на боље, јер публику не можемо да варамо. То је велики успех. Много сам научио о себи као глумцу, својим пропустима и својим квалитетима. Хамлет ми је био као учитељ глуме, некад ме грдио, а некад и похвалио“, каже Бештић са којим су у премијерној подели били и Добрила Стојнић, Игор Ђорђевић, Небојша Кундачина, Зоран Ђосић, Ненад Стојменовић, Ивана Јовановић, Михајло Јовановић, Иван Босиљчић...

Једна од великих ансамбл представа, коју и даље памте многи поклоници театра, несумњиво је „Фигарова женидба и развод“, у режији Слободана Унковског. Комад је заснован на „Фигаровој женидби“ Пјера Огиста Карона де Бомаршеа и истоименој опери Волфганга Амадеуса Моцарта из 1874, као и на драми Едена фон Хорвата „Фигаро се разводи“, написаној тридесетих година 20. века. Премијера је одржана 16. новембра 2008. године, а у бројној глумачкој екипи били су Наташа Нинковић, Игор Ђорђевић, Душанка Стојановић Глид, Олга Одановић, Милош Ђорђевић, Борис Комненић, Нада Шаргин, Војислав Брајовић, Бојана Бамбић, Павле Јеринић... као и солисти Опере Предраг Милановић, Софија Пижурица, Владимир Андрић и Дубравка Арсић.

„Веома волим ту представу и веома сам поносан на резултат који смо сви заједно, цела екипа, остварили тада. Комплексна материја, опасни спој драме, комедије и опере. Инспиративно и веома исцрпљујуће. Одлични глумци, посвећени оперски певачи, млади глумци дебитанти, амбициозан оркестар за који је Ирена Поповић фасцинантно адаптирала Моцартову музику. Драматично значајна подршка, финансијска и организациона, Предрага Ејдуса као управника и Кокана Младеновића као директора Дrame“,

истакао је, у изјави за „Позоришне новине“, угледни македонски редитељ Унковски, коме је то била прва режија у Народног позоришту.

Када је реч о балетским насловима, публика је, захваљујући нашем архиву, пре неколико дана уживала онлајн у „Самсону и Далили“ Камија Сен-Санса, у кореографији Лидије Пилипенко (премијера 11. децембра 1989), као и Шекспировом „Ромео и Јулија“, емитованом почетком овог месеца. У тој саги о несрећној љубави младог пара, премијерно изведеној 10. јуна 1993. године у поставци госта из Украјине, признатог играча и кореографа Анатолија Шекере, насловне улоге остварили су Константин Костјук и Душка Драгичевић.

„Веома радо се сећам те представе и сарадње са господином Шекером“, каже Костјук и додаје: „Осим Душке и мене, играли су и други прваци Балета - Константин Теша, Ненад Јермић, Денис Касаткин... Увек имам посебан мотив и надахнуће да радим представе по Шекспировим комадима. Он је, као Чехов, Достојевски... гигант светске књижевности. Њихова генијалност се огледа у томе што су писали комаде која су за сва времена“.

Из чувених, старијих, оперских продукција, емитован је „Риголето“ из 1992. године, култна „Пепелуга“ са примадоном Јадранком Јовановић у насловној улози из 1998. (у међувремену урађена је обнова), као и Доницетијева „Ана Болен“, премијерно изведена 18. октобра 1997. године на Бемусу, под диригентском управом Дејана Савића и у режији Радослава Златана Дорића. Насловну улогу певала је првакиња Опере Гордана Томић, а у подели су били и Јадранка Јовановић, Иван Томашев, Ђовани Палмијери к.г, Миодраг Д. Јовановић...

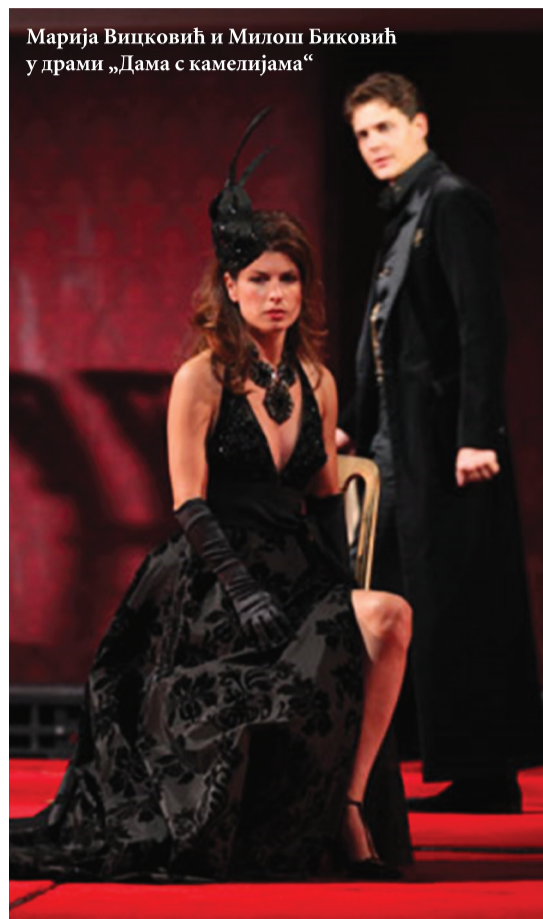
„Ана Болен представља врхунац мог *liriko leggero* репертоара, јер по тежини и дужини трајања, превазилази све што сам до тада отпевала“ тврди Гордана Томић и присећа се да је представа била припремљена у веома кратком периоду.

„Ноте смо добили у јуну, а премијера је била заказана за 18. октобар. Премајо времена и за припрему неке епизодне улоге, а камоли такве опере. Само захваљујући ентузијазму маестре Ане Зоране Брајовић, која је неуморно корепетирала цело лето са солистима, опера је била спремна за премијеру. У сећању ми је остао и веома леп рад са редитељем Дорићем. И поред много труда, нервозе и жеље да се уради добра представа, уживала сам у свакој отпеваној ноти. Ретко ко има прилику у животу да проживи судбину Ане Болен. Ја сам имала ту срећу“, искрена је Гордана Томић.

■ Микојан Безбрадица ■

„ДАМА С КАМЕЛИЈАМА“ НА СЦЕНИ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА ИЗВОДИ СЕ У СВА ТРИ ЖАНРА – КАО ДРАМА, ОПЕРА И БАЛЕТ

Трагична прича о љубави, страсти и пожуди

Марија Вицковић и Милош Биковић у драми „Дама с камелијама“

адаптацију, а премијера је одржана у париском позоришту „Водвиљ“.

У међувремену, „Дама с камелијама“, која се данас уписује у фондус опште културе, доживела је дијем света, под тим или другим називом, 27 филмских адаптација, а урађене су и бројне драмске поставке, те неколико балетских и једна оперска – позната под именом „Травијата“.

Када је реч о Народном позоришту у Београду, куриозитет је да је наша Кућа, на основу одређеног броја проверених информација, тре-

Бештић (Гроф де Жире), Милена Ђорђевић (Нишета), Лепомир Ивковић (Густав) и Бојана Стефановић (Олимпија).

Представа је до сада изведена 73 пута.

Иначе, то је у Народном позоришту седма драмска поставка овог дела.

Да је Димин роман имао огроман ути-

Јован Веселиновић и Ана Павловић у балету „Дама с камелијама“

је р- н о изве-

сем три сасвим кратке модулације, у овом целовечерњем балету, који је до сада имао 88 извођења, нема никаквих примеса.

На премијери, главне улоге су тумачили Душка Драгићевић (Маргарита Готје), Константин Костјуков (Арман Дивал), Душан Симић (Господин Дивал), а на премијерној обнови 24. децембра 2010. године

Већ више од једног и по века, трагична прича о несрећној париској куртизани Мари Дуплеси, која је сачувана од заборава у лику Маргарите Готје у аутобиографском роману Александра Диме Сина „Дама с камелијама“ из 1848. године, била је инспирација многим уметницима широм света. То, свакако, једно од најпотреснијих љубавних штива свих времена, које је критика препознала као „роман с кључем“, постало је за кратко време нашироко познато у Паризу, не само због мајсторски дочаране приче о дубокој љубави, страсти и пожуди двоје младих људи, већ и због тога што сликовито и реално приказује лицемерје и бестидност друштва које је огрезло у пороке и хедонизам...

Наиме, заљубивши се у чувену куртизану Маргариту Готје, адвокат из угледне породице Арман Дивал успева да у њој дотакне преостали делић чистог срца и увери је да љубав може бити безусловна. За разлику од других, бројних, мушкараца, он је искрено воли. Маргарита узвраћа љубав и њих двоје, ношени емоцијама, заједно беже на село. Међутим, Арманов утицајни отац склапа понуду са њом, како би спасао част породице. Неизлечиво болесна Маргарита прихвата понуду уз услов да отац, када она умре, каже истину Арману...

Четири године након објављивања романа, почетком фебруара 1852. године, Димина сентиментална исповест добила је прву драмску

нотно једино позориште на свету које на свом репертоару изводи тај наслов у три верзије – као драму, оперу и балет.

Душан Плазинић и Сања Керкез у опери „Травијата“

Драмска представа „Дама с камелијама“ премијерно је изведена 1. октобра 2013. године у режији Југа Радивојевића, а у великом ансамблу улоге су остварили Марија Вицковић (Маргарита Готје), Милош Биковић (Арман Дивал), Небојша Дугалић (Жорж Дивал), Стела Ђетковић (Приданс), Калина Ковачевић (Нанин), Димитрије Илић (Варвиљ), Александар Ђурица (Гастон Рије), Слободан

цај и на Ђузепе Вердија, говори и податак да је славни италијански композитор, чим је, на сцени позоришта „Водвиљ“, погледао „Даму с камелијама“, одлучио да на основу те приче напише музику. Верди је, по сопственим речима, желео нешто „једноставно, дирљиво и страшно“, а потом је свом дугогодишњем сараднику, Франческу Марији Пјавеу, предложио да на основу ње сачини либрето.

Верди је, између осталог, инсистирао и да двоје главних протагониста Маргарита Готје и Арман Дивал буду „прекрштени“ у Виолету Валери и Алфреда Жермона. Наслов је изведен из италијанског глагола „traviare“ што значи блудети. Иначе, Виолета себе назива тривијатом – блудницом, молећи за бојжи опроштај у свој арији „Adio del pasato“ (Збогом прошлости“), у последњем чину тог ремек-дела оперске уметности, произведеног 6. марта 1853. године у Театру Ла Фениче у Венецији.

Ова захтевна Вердијева опера велике драмске снаге, од 6. априла 1921. године, када је први пут пре-

дана у Народном позоришту, имала је на истој сцени још четири поставке. Последња, у режији Борислава Поповића из 1991. године, имала је и премијерну обнову 4. октобра 2014. године, коју потписује Ивана Драгутиновић Маричић.

Под диригентском управом Ане Зоране Брајовић наступили су Сања Керкез (Виолета Валери), Душан Плазинић (Алфред Жермон), Вук Зекић (Жорж Жермон), Љубица Вранеш (Флора Бервоа), Тајјана Митић (Анина), Свето Кастратовић (Доктор Гренвил), Павле Жарков (Барон Дуфол), Игор Матвејев (Гастон), Михаило Шљивић (Маркиз), Слободан Живковић (Гастон) и Данило Стошић (Комисионарио).

Представа је до сада одиграна 143 пута.

Од 29. марта 1993. године, када је одржана светска премијера, на редовном репертоару Велике сцене налази се и балет „Дама с камелијама“, у кореографији и режији Лидије Пилипенко која је написала и либрето према истоименом роману.

Музичку адаптацију и нову оркестрацију овог балета у два чина, према оригиналној Вердијевој музици за „Травијату“, урадио је диригент Ангел Шурев (1932 – 2004).

Пилипенко је сматрала да тема Диминог романа „Дама с камелијама“ заслужује и балетски израз, уз музику „Травијате“ која је свима добро позната и увек радо слушана. Шурев је стриктно поштовао Вердијеву партитуру, тако да,

Писац је дошао на идеју да ипише о несрећној јунакињи на основу сојсйвеној искуства са љариском куртизаном Мари Дуплеси. Иако није имао новца за њен луксузан животи, она, ипак, није могла да му одоли. Посијао је њен „љубавник срца“. Мари и Дима су заједно љровели јодину дана и за љо време он се свим силама љирудио да јој омогући све ишио би љожелела. Када је љојрошио и оно мало финансијских средсйава које је имао, Дима је љочео да се коцка, љозајмљује новац, а исйовременео је лудео од љубоморе љри самој љомисли на Марине љубавнице. Када је оболела од љуберкулозе, усйео је да је наћовори да се одрекне свој раскалашеној животи и љође са њим на село. Но, њихова срећа је краћко љрајала. Мари је све љо брзо досадило, ља је љобедила назад у Париз, а Дима јој је љослао љисмо у којем је, између остйалој, најиисао: „Ја нисам ни довољно боћай да би ље волео онако како желим, нићи сам довољно сиромашан да ме љи волиш онако како би желела“. Мари му никада није одћоворила на љисмо. Умрла је од љуберкулозе 3. фебруара 1847. у 23. јодини. Био је љо крај једне велике љубави, али и љочетћак једној значајној романа, који је, љрема оцени љознајћој брићанској књижевника Хенрија Цејмса „један од највећих љубавних романа на свећу.“

Маргарита је била Ана Павловић, Армана Дивала је дочарао Јован Веселиновић, а његовог оца Господина Дивала – Милан Рус.

■ Микојан Безбрадица ■

ПРИЧА О БЕЛОМ И ЦРНОМ ЛАБУДУ ЈОВАНКЕ БЈЕГОЈЕВИЋ, УОЧИ ОТВАРАЊА ИЗЛОЖБЕ О СЛАВНОЈ УМЕТНИЦИ, 8. ЈУНА (18,30) У МУЗЕЈУ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА, УЗ ПРИСУСТВО ПУБЛИКЕ

Балерина сигурне технике и изражајних покрета

Улога Одете, Белог лабуда, започела је и, напоследку, обележила каријеру Јованке Бјегојевић, постајући неодојиви део сваке помисли и сваког сећања на њу. Са једва навршених двадесет година, колико је имала када јој је поверена ова улога, и после само годину дана, откако је ступила на сцену Народнoг позоришта, овако смела одлука тадашње управе, за младу балерину могла је значити само снажан подстрек и неописиво важан импулс, онај ветар у леђа, чијих размера сваки уметник, по природи ствари, постане свестан много касније, када схвати, подучен искуством сваке врсте, колики је морао бити удео оног неухватљивог фактора среће и необјашњивог сплета околности. . . и да све тако наклоњено њему баш и није морало бити.

Пратећи давнашњу праксу, која је подразумевала да Белог и Црног лабуда тумаче две балерине, 18. децембра 1951. године, у кореографији Нине Кирсанове, на сцену Народнoг позоришта у Београду постављено је Лабудово језеро са две Лабудице: Одета је била Јованка

Бјегојевић, Одилеја Вера Костић, а њихов Принц био је Бранко Марковић. Управо је Јованка била и прва балерина у овој кореографској поставци, која је, 10. новембра 1962.

године, дакле деценију након свог дебија у улози Одете, објединила два Лабуда и тумачила их у оквиру исте представе, истовремено дебитујући у улози Црног лабуда Одилеје, уз Андреа Проковског, солисте лондонске трупе Festival Ballet, као Принца Зигфрида. Током година, њени партнери у Лабудовом језеру били су и Градимир Хаџиславковић, Милан Момчиловић, Жарко Пребил и Боровоје Младеновић, а као гости, и Паул Вондрак, првак Бечке опере, и Дамир Новак, првак Балета загребачког Хрватског народног казалишта. Не рачунајући бројна гостовања, Јованка Бјегојевић је у Лабудовом језеру Кирсанове на сцени Народнoг позоришта у Београду наступила чак седамдесет и два пута, а потом, у новој поставци Димитрија Парлића, одиграла је још две представе, пред сам крај своје каријере. Са Народним позориштем је у овој улози гостовала у свим центрима некадашње Југославије, као и у иностранству: у Атини (1952, 1957. и 1964), Осаки и Токију (1964), Барселони, Мадриду, Риму, Берлину, Лајпцигу (1965) и Лозани (1967). На основу данас доступних извода из иностране штампе, њени наступи

су изазивали стајаће овације публике, нескривене и необуздане изразе одушевљења културне јавности, да би се, потом, тај ванредно позитиван утисак преливао и на целокупни доживљај уметничких домета Балета наше националне позоришне куће.

Лик Лабуда прибавио је Бјегојевићевој заслужено признање и безупитно поштовање, које ће њено име пратити до краја живо-

Музеј Народнoг позоришта у Београду њочео је с радом 28. априла. „Јединствени сјај балетске звезде“, ауторке Милене Јауковић, је ипрећна изложба нашег Музеја у овој сезони. Дизајн изложбе и каталога урадила је Јелена Рајковић.

та, несмањеном снагом и неокрњеним сјајем. По сопственим речима, Јованка никада у себи није гајила, нити подстицала, осећај утледања на Лабудове других балерина. Ако се већ ове улоге, у погледу стриктно постављених кореографских окви-

ра, увек играју на идентичан начин, онда је изазов, већи од свега, а који је Јованка храбро поставила пред себе, био: уткати у свог Лабуда нешто дубоко своје. Ослушкивала је себе, с пуно поверења у свој стваралачки инстинкт, а њено лабуђе обличе је, током година, добијало на интерпретативној раскоши, сазданој од најискричавијих финеса и рафинираних детаља. Покрети њених руку постајали би све нестварнији, очаравајући у својој лепоти, „рајски“ у својој етеричности и надахњујући у својој изражајности. Чудесност њене сценске појаве ни данас не успевају вербално да изразе они који су, у неком тренутку свога живота, имали ту срећу да се нађу у публици, или да, попут њених колега, Јованкина извођења прате из кулиса, или са сцене. Поводом гостовања Лабудовог језера у Мадриду 1965. године, шпански критичар је написао: „Звезда вечери била је Јованка Бјегојевић, балерина сигурне технике и лаких и изражајних покрета, који су изазвали дивљење публике и велике овације. Бјегојевићка је балерина високе категорије.“

Била и остала.

■ Миленa Јауковић ■

ИНТЕРВЈУ | ИГОР ПАСТОР, ДОБИТНИК НАГРАДЕ „ТЕРПСИХОРА“

Живим за искрени аплауз публике

Велика ми је част што сам добитник ове престижне награде из разлога што се додељује за целокупни допринос култури и за досадашња остварења. Желео бих да се захвалим жирију на челу са председницом др Вером Обрадовић, редовном професорком Факултета уметности у Косовској Митровици и члановима, кореографкињи, мр Нели Антоновић и Милану Русу, прваку Балета Народнoг позоришта у Београду. Веома ми је драго што сам се нашао у друштву тако значајних уметника, који су пре мене добили ову награду – Константина Костјукова, Ане Павловић, Бојане Жегарац...

Овако у интервјуу за *Позоришне новине* говори солиста Балета Народнoг позоришта Игор Пастор, овогодишњи добитник Награде *Терпсихора* коју већ девет година, поводом 29. априла - Светског дана игре, додељује Удружење професионалних балетских играча, кореографа и балетских педагога Србије. Престижно признање још није уручено нашем саговорнику, због ситуације у вези са вирусом корона, а тачан датум биће саопштен накнадно.

● **Током досадашње каријере, освојили сте и друга значајна признања. Међу њима се свакако издвајају Награда *Радомир Вучић* и Награда *Найшаха Бошковић* коју сте у веома кратком временском периоду добили два пута – 2015. за насловну улогу у балету *Слика Доријана Греја* и две године касније за ролу *Базила* у *Дон Кихоту*...**

Сваки уметник који воли своју професију и посвети јој свој живот, негде се нада и очекује да буде награђен за свој рад и за ту пожртвованост. Награде су велики мотив, ветар у леђа за будућа стварања и остварења, али моја највећа животна награда и мотивација и за убудуће јесте наша публика и њен искрени аплауз. За то живи сваки уметник.

● **Као играч интерпретирате целокупни репертоар од класичног, неокласичног до савременог балета. Која улога вас је највише обогатила у професионалном смислу?**

Моје тренутно интересовање су класичне представе, пошто сматрам да класичан репертоар треба да се изводи када је балетски играч

у највећој снази. Све представе заиста волим да интерпретирам. Свака представа и улога је изазов другачијег карактера. Мени су посебно занимљиве оне које нису мог персоналитета, када морам да савладам нешто што ми је страно. Представа у којој сам се највише пронашао, а која је најприближнија мом карактеру, јесте *Дон Кихот* и улога *Базила*. То је разиграна, весела представа са пуно техничких и карактерно глумачких деоница. Са професионалне стране, представа која ме је одвела на следећи степен у мојој каријери јесте *Лабудово језеро* у кореографији Константина Костјукова, премијерно изведена крајем прошле сезоне. Велики изазов је био савладати глумачке, техничке и партнерске деонице, али, такође, и испољити емоције и драмске деонице уз превелике партнерске захтеве.

● **За сваког балетског уметника веома је важно да увек буде у одличној физичкој форми која се постиже скоро свакодневним напорним вежбањем, разним одрицањима, сценским наступима... Како сте се, у том смислу, сналазили у скоро двомесечној изолацији намет-**

нутој због пандемије вируса корона?

Све нас је задесила та непријатна и неочекивана ситуација. Балетска професија је веома кратка, зато се и трудимо да свакодневно допринесемо највише што можемо својој каријери. Сцена је сваком уметнику друга кућа, а без играња представа осећамо се празнима. Надам се да ће се све ово брзо завршити и да ћемо се вратити нашој старој и нормалној свакодневници.

● **Осим у матичном театру где интерпретирате низ значајних улога, наступате, као гост, и на другим сценама у земљи и региону. Каква вам искуства доносе ти наступи?**

Доносе ми нова познанства, дружења, прелеп рад са професионалним играчима, откривање нових техника, интерпретација и партнерских сарадњи, сазнање како функционишу друге позоришне куће... Свако гостовање је нови степен у мојој каријери. Трудим се да применим и научим што више могу из сарадње са другим позориштима.

● **Кад смо већ код сарадње, прошле године, били сте један од**

четворо балетских уметника из Народнoг позоришта, који су играли у балету *Сергеја Прокофјева Ромео и Јулија*, премијерно изведеном у чувеној веронској Арени, са највећом звездом светског балета *Сергејом Полуњиним* и првакињом *Краљевског балета из Лондона Алином Коцокару* у насловним улогама. Какве утиске носите са тог наступа?

Била је част стајати раме уз раме са таквим уметником. Сваки уметник би се осећао почаствованим да добије позив од тако великог уметника, балетске звезде светског реномеа. Припреме су биле напорне и дуготрајне, али све је то имало смисла, јер смо награђени овацијама у препуној арени.

■ М. Безбрадица ■

Народно позориште у Београду | National Theatre in Belgrade

Останимо заједно | Stay together

**МОЖЕТЕ НАС ПРАТИТИ СВАКОГА ДАНА У 21.00 САТ
ОНЛАЈН ПРЕКО НАШЕГ YOUTUBE КАНАЛА**

- 30.05 **ЖИВОТ ЈЕ САН** / драма Педра Калдерона
- 31.05 **КОПЕЛИЈА** / балет Леа Делиба
- 01.06 **IN NOS SIGNO** / опера на музику дон Марка Фризине
- 02.06 **КАЊОШ МАЦЕДОНОВИЋ** / драма Виде Огњеновић
- 03.06 **КАРМЕН** / опера Жоржа Бизеа
- 04.06 **ПИГМАЛИОН** / комедија Џорџа Бернарда Шоа, реприза на захтев публике
- 05.06 **ЗАГОНЕТНЕ ВАРИЈАЦИЈЕ** / драма Ериха Емануела Шмита
- 06.06 **ТОСКА** / опера Ђакома Пучинија
- 07.06 **ЖЕНЕ У Д МОЛУ** / балет, кореограф Раду Поклитару
- 08.06 **ЦАР ЕДИП** / трагедија Софокла
- 09.06 **ТРАВИЈАТА** / опера Ђузепеа Вердија
- 10.06 **РОДОЉУПЦИ** / комедија Јована Стерије Поповића
- 11.06 **ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО** / балет П. И. Чајковског
- 12.06 **ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА** / комедија Бранислава Нушића
- 13.06 **ФИГАРОВА ЖЕНИДБА** / опера В. А. Моцарта

ЗА НОВИ ПОЧЕТАК

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

НАРОДНО позориште у Београду наставља са радом, после тромесечне паузе изазване епидемијом вируса КОВИД-19.

У току је наставак проба драмске представе „Васа Железнава“ Максима Горког, у режији Златка Свибена, Опера је започела са индивидуалним пробама солиста и корепетитора, Балет са индивидуалним вежбама, а у припреми је и коцерт који ће бити одржан 9. јула на Београдској летњој сцени – позориште на Ташмајдану.

Благајна Народног позоришта ће почети са радом у понедељак, 1. јуна 2020. године у терминима у којима је и до сада радила, пре подне од 11-15 часова и поподе од 17-20 часова.

Купљене улазнице које нису искоришћене, моћи ће да се рефундирају на више начина:

Једна купљена улазница пре пандемије,

моћи ће да се замени за две улазнице за представе које ће бити приказане на Београдској летњој сцени – Позоришту на Ташмајдану, (9. јула Музичко сценско дело СВЕТЛОСТ, у коме ће наступити солисти Опере и Балета Народног позоришта, 10. јула 2020. године, представа БЕЛА КАФА Александра Поповића, у режији Милана Нешковића).

Улазнице ће моћи да се искористе за представе Народног позоришта које ће бити на репертоару у наредном периоду;

Улазнице ће моћи и да се новчано рефундирају;

На отвореној летњој сцени у Суботици, 14. јула 2020. године биће приказана представа БАЛКАНСКИ ШПИЈУН Душана Ковачевића, у режији Тање Мандић Ригонат.

Велико нам је задовољство што је дошао тренутак **ЗА НОВИ ПОЧЕТАК**

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ СЕ ОТВАРА КА ПУБЛИЦИ:

**08.06. ИЗЛОЖБА О ПРИМАБАЛЕРИНИ ЈОВАНКИ
БЈЕГОЈЕВИЋ „Јединствени сјај балетске звезде“,
ауторке Милене Јауковић (Музеј Народног позоришта)**

**09.07. МУЗИЧКО СЦЕНСКО ДЕЛО
"СВЕТЛОСТ" (стадион „Ташмајдан“)**

**10.07. ПРЕДСТАВА „БЕЛА КАФА“
Александра Поповића у режији Милана Нешковића
(стадион „Ташмајдан“)**

Напомена: улазнице за музичко сценско дело "Светлост" и „Белу кафу“, од 1. јуна, могу да се купе на билетарници Народног позоришта, а на дан извођења, биће у продаји и на благајни стадиона „Ташмајдан“.

www.narodnopoziroiste.rs

Народно позориште у Београду | За издавача Ивана Вујић, управница | Уредник Позоришних новина Микојан Безбрадица | Графички уредници: Јован Тарбук, Јелена Ратковић | Редакција: Бранкица Кнежевић, Јасмина Урошевић | Сарадници: Милица Зајцев, Вања Косанић, Марија Кнежевић | Фотограф Жељко Јовановић; коришћене фотографије из фонда Народног позоришта, МПУС, личних архива | Припрема и дизајн: Издавачка делатност Народног позоришта у Београду | Народно позориште у Београду, Француска 3, 11000 Београд | Маркетинг 2622-180